

Milá verejnosť. Vedecká, a najmä „nevedecká“.

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV oslavuje v tomto roku 25. výročie od založenia – tesne po Nežnej revolúcii. Vyprodukovali sme viac ako 500 vedeckých štúdií, 50 vedeckých monografií, riešili sme desiatky domácich a medzinárodných vedeckých projektov.

Sme tu preto, lebo sa chceme v prvom rade poďakovať daňovým poplatníkom Slovenskej republiky, a čiastočne aj Československej republiky, a potom aj daňovým poplatníkom celej Európskej únie, že prispievate na spoločenskovedný a humanitnovedný výskum a rast intelektuálneho dorastu, a tým umožňujete kvalitnú, systematickú a fundovanú reflexiu spoločenského vývoja.

Dnes nikto nepochybuje o tom, že poznanie, a najmä inštitucionalizovaná VEDA, je mocná sila. Ale takmer vždy sa vedou myslí na tie oblasti poznania, ktoré sú priamo spojené s technickým a ekonomickým rozvojom, prípadne s biologickou rovnováhou a telesným zdravím. Nanotechnológie, biotechnológie, informačné technológie, ekonómia postavená na poznatkoch, inovácie, atď. To všetko sú „zaklínadlá“, ktoré na jednej strane nikto nepochybňuje, pretože sa všeobecne verí, že vedú spoločnosť k stále väčšiemu blahobytu a šťastiu. Výsledky výskumu v technických, chemických a biologických laboratóriách priamo ovplyvňujú naše individuálne a spoločenské životy. Výroba, doprava, komunikačné technológie. Žijeme tak, ako nám to tieto prostriedky „diktujú“. A súčasne sa v „tvrdej“ VEDE hľadá liek na civilizačné a ekonomické traumy – napríklad chorobnosť a nezamestnanosť...

Čo ostáva vedám o spoločnosti a človeku? Reflektovať, upozorňovať a navrhovať riešenia vzniknutých kríz a problémov. Nie je to málo? Nie je to škoda? Chceme, aby naše životy riadili technické možnosti?

Alebo predsa len uprednostníme, aby naše bytie určovali vopred stanovené ciele a hodnoty? My, spoločenský a humanitní vedci a vedkyne, sa snažíme o to, aby jazyk, kultúra, literatúra, umenie, hudba, história, tradície, sociálny a ľudský kapitál a vzdelávací potenciál, naša predstava o spravodlivosti a práve a naša myseľ boli tým kľúčovým a dobre ošetrovaným zdrojom nášho spoločenského bohatstva.

Na našom Ústave s primeranou mierou zodpovednosti uchopujeme analyticky v spoločenských, politických a kultúrnych kontextoch aktuálne problémy a výzvy ako sú reforma školstva, rodová rovnosť, intímne občianstvo, občianska participácia a demokracia, zodpovednosť v životnom prostredí a ďalšie.

Budeme to robiť vždy a za akýchkoľvek podmienok, lebo tomu veríme. A je na rozhodovačoch štátu a zodpovedných inštitúcií, akou mierou podporia - z Vašich daňových peňazí – takýto prístup k starostlivosti o vedecké uchopenie ľudského bytia a sveta. Chceme byť prinajmenšom rovnocenným hlasom tých vied, ktoré sa všeobecne považujú za tvrdé a nepochybniteľné. Poznanie spoločnosti, kultúry a človeka je však rovnako tvrdé – na nás, ľuďoch, totiž stojí svet, nie na betónových pilieroch.